

Ранен листен пригор и жълти листни петна по пшеницата

Автор(и): проф. д-р Иван Киряков, Добруджански земеделски институт в гр. Ген. Тошево; гл.ас. д-р Йорданка Станоева, Добруджански земеделски институт в гр. Ген. Тошево

Дата: 06.03.2018 *Брой:* 3/2018

Ранен листен пригор по пшеницата

Ранният листен пригор по пшеницата (РЛП), известен още като пролетен листен пригор или септориоза (*Septoria leaf blotch*) е ключово заболяване в редица райони на света с хладни и влажни условия през периода от поникване до цъфтеж. Болестта се наблюдава като при обикновената хлебна, така и при твърдата пшеница. При епифитотийно развитие на болестта загубите в добива могат да достигнат до 50%. През последните години РЛП се нарежда на едно от първите места по вредностност в България, наред с жълтата ръжда,

кафявата ръжда и брашнестата мана. Причините за това са благоприятните за нейното развитие условия, чувствителността на сортовете, нарушенията в сеитбооборота и технологията на отглеждане, както и ненавременното третиране с фунгициди.

Влажната и сравнително топла есен, последвана от меката и почти безснежна зима и хладна, и влажна пролет благоприятстват развитието на болестта. Такива условия бяха наблюдавани през реколтната 2015/2016 г., което доведе до епифитотийно развитие на РЛП в много райони на страната. Включването на пшеницата в двуполен сеитбооборот, както и недоброто заораване на растителните остатъци, след тяхното раздробяване, създава условия за натрупване и запазване на инокулума, а от там и за повишаване риска за развитие на болестта при благоприятни за нейното развитие условия.

Жълти листни петна

Жълтите листни петна (ЖЛП), известни още като жълто-кафяви петна (Tap spot) е заболяване, чието разпространение и развитие е свързано с нарушаване на сеитбооборота и прилагане на минимални обработки на почвата. Болестта се наблюдава при обикновена хлебна и твърдата пшеница, ечемик, тритикале и ръж. При благоприятни за нейното развитие условия, снижението на добива при пшеницата може да достигне от 20 до 70%.

Контролът на болестите трябва да е съобразен със спазване принципите на Добрите растителнозащитна практика, т.е. съчетаване на химичния методи с агротехнически и организационно-стопански мероприятия и подходи.

- Спазване на 3-4-годишно сеитбообръщение с култури, които не се нападат от патогените.
- Дълбоко заораване на растителните остатъци в най-кратки срокове след жътвата.
- Използване на устойчиви сортове. За съжаление по голяма част от сортовете пшеница родна селекция са с ниска устойчивост към патогена.

- Спазване на препоръчителната за сорта сеитбена норма. По-високата гъстота води до по-продължително задържане на влага в посева, което създава благоприятна следа за развитите на патогените.
- Балансирано торене.